

Dr. Török Tamás osztályvezető, Egészségügyi Elemző és Támogató
Osztály

Dr. ifj. Wernigg Róbert megyei tiszti főorvos

Heves Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve

A praxisjog újraszabályozása

Vázlat

- Előzmények: a működtetési jog
- Változások 1.: a 2000. évi II. törvény módosítása a 2011. évi CLXXVI. törvényben
- Változások 2.: a végrehajtási rendelet, a 313/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet
- A 313/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet hibái

Előzmények

A működtetési jog

Előzmények: a működtetési jog

- Jogszabályi alapja:
 - Az önálló orvosi tevékenységről szóló 2000. évi II. törvény (Öotv) (2000. 02. 26-tól 2011. 12.31-ig)
 - **18/2000. (II. 25.) Korm. rendelet (Vhr.)** – 2012. 01. 01-jén hatályon kívül helyezve
- Eredeti cél:
 - önállóság, praxisért való felelősség növelése a privatizációval összhangban (a törvény indoklása szerint: *„orvos ne csupán a gyógyító- ellátó hálózat egy eleme legyen”*)
 - nyugdíjba vonuló orvosok egzisztenciális helyzetének javítása

Előzmények: a működtetési jog

- „személyhez kapcsolódó”
- vagyoni értékkel bíró
- tevékenységre irányuló jog
- abszolút jellegű (tehát mindenki más köteles tiszteletben tartani, tulajdonjoghoz hasonló védelmet élvez)
- közjogi elemek (pl. alapellátáshoz, mint kötelező önkormányzati feladathoz kötődik; hatóság által kiadott engedély jogosít az önálló orvosi tevékenységre: 2007-ig MOK, utána ÁNTSZ; értékét az állami finanszírozás is meghatározza)
- magánjogi elemek (elidegeníthető pl. adásvételi, ajándékozási szerződéssel; jogról való lemondás; folytathatóság)

Előzmények: a működtetési jog

- Kezdetektől fogva komoly viták tárgya:
 - körzetkez kötött jogosultság, vagy csak személyhez kötött?
- Alkotmánybíróság (ellentmondásos határozatai – minden esetben több különvélemény!)
 - **28/2006. (VI. 21.) ABh.** – előzetes önkormányzati nyilatkozatok, vagy előszerződészek alkotmányellenességét állapította meg
 - **29/2006. (VI. 21.) ABh.** – deklarálja, hogy a jog nem kötődik háziiorvosi körzetkez;
 - **63/2006. (XI. 23.) ABh.** – tartósan betöltetlen körzetkez vonatkozó előzetes önkormányzati nyilatkozat alkotmányellenességét állapította meg (indoklásában utal mindkét korábbi ABh-ra).
- Eredmény: kudarc, csak funkcionális privatizáció valósult meg

Változások 1.

A 2000. évi II. törvény módosítása

Változások 1: A 2000. évi II. törvény (Praxistörvény) módosítása

- **2011. évi CLXXVI. törvény** a Magyar Közlöny 141. számában (2011. december 15.)
- 64-67. § **2012. január 1-jei hatállyal** módosítja az önálló orvosi tevékenységről szóló **2000. évi II. törvényt** (Öotv, illetve innentől **Praxistörvény**)

Változások 1: A 2000. évi II. törvény (Praxistörvény) módosítása

- (1) „működtetési jog” fogalma helyett a „**praxisjog**”
 - „*praxisjog: az egészségügyi államigazgatási szerv által az a) pont szerinti orvos részére adott önálló orvosi tevékenység nyújtására jogosító engedélyben foglalt jog, amely alapján önálló orvosi tevékenység területi ellátási kötelezettséggel, meghatározott körzetben végezhető.*” (Praxistörvény 1. § (2) bekezdés c) pont)
 - **Indoklás:** a „praxisjog” kifejezés a konkrét területhez kötött praxisjogot jelenti. Az indoklás kiemeli, hogy a praxisjog egy adott körzetben értelmezhető, attól el nem választható vagyoni értékű jog, mely alapján területi ellátási kötelezettséggel, egy meghatározott háziiorvosi körzetben, egy adott háziorvos kizárólagos joga az egészségügyi alapellátás nyújtása.

Változások 1: A 2000. évi II. törvény (Praxistörvény) módosítása

- (2) a **praxisjog folytatása** esetén, ha a folytatásra jogosult személy (tehát: házastárs, vagy egyenesági leszármazó) nem felel meg a jogszabályi feltételeknek, akkor a folytatásra irányuló **jogáról** a sorrendben őt követő személy javára **lemondhat**, vagy a praxisjogot a korábbi jogosult halálától számított **1 éven belül** ingyenesen vagy visszterhesen **elidegenítheti** (Praxistörvény 2. § (6) bekezdés).
- A módosítás az ilyen esetben elidegenítésre nyitva álló korábbi 6 hónapos határidőt 1 évre változtatta.

Változások 1: A 2000. évi II. törvény (Praxistörvény) módosítása

- (3) Kiegészült a 2/A-2/C. §-okkal:
 - az orvosnak **be kell jelenteni az érintett önkormányzatnál** a praxisjoga **elidegenítésének szándékát**, egyben meg kell jelölnie a praxisjogot megszerezni kívánó orvost is;
 - amennyiben az önkormányzat úgy nyilatkozik, hogy a leendő orvossal feladat-ellátási szerződést kíván kötni a praxisjog megszerzése esetén, akkor erről a leendő orvossal **előszerződést** kötnek;
 - **ha az önkormányzat előreláthatólag nem kíván feladat-ellátási szerződést kötni** a praxisjogot megszerezni kívánó orvossal, erről a körülményről **nyilatkoznia kell**;

Változások 1: A 2000. évi II. törvény (Praxistörvény) módosítása

- (3) Kiegészült a 2/A-2/C. §-okkal:
 - a praxisjog **folytatása esetén a törvény vélelmet állít fel**: a praxisjog korábbi jogosultjának halála esetén – ellenkező bizonyításáig – úgy kell tekinteni, hogy a jog folytatására jogosult házastárssal, vagy egyenesági leszármazóval az önkormányzat feladat-ellátási szerződést kíván kötni

Változások 1: A 2000. évi II. törvény (Praxistörvény) módosítása

- (3) Kiegészült a 2/A-2/C. §-okkal:
 - a Praxistörvény meghatározza a **feladat-ellátási szerződés minimális tartalmi elemeit**. A meglévő szerződések felülvizsgálatára a törvény **2013. január 1-jéig** biztosít határidőt. Ezek:
 - a felek megnevezése, a személyes ellátásra kötelezett orvos megnevezésével;
 - érintett körzet meghatározása;
 - felek kötelezettségeinek meghatározása, ideértve az önkormányzatnak a fenntartáshoz történő hozzájárulására vonatkozó szabályokat;
 - rendelési idő;
 - ügyeletben történő részvételre vonatkozó rendelkezések;
 - helyettesítésre vonatkozó rendelkezések;
 - résztvevő egészségügyi szakdolgozókra vonatkozó rendelkezések;
 - a szerződés időtartama;
 - a felmondásra vonatkozó rendelkezések;
 - kártérítésre, kártalanításra vonatkozó rendelkezések.
 - Fentieket megfelelően alkalmazni kell a közalkalmazott orvosok esetében is.

Változások 1: A 2000. évi II. törvény (Praxistörvény) módosítása

- (3) Kiegészült a 2/A-2/C. §-okkal:
 - 2013-tól a feladat-ellátási szerződés **legrövidebb időtartama 5 év lehet;**
 - az önkormányzat indoklással **felmondja** a feladat-ellátási szerződést, ha az orvos **írásbeli felszólítás ellenére sem teljesíti kötelezettségeit**, vagy **folytatólagosan megszegi** a működésre vonatkozó jogszabályi előírásokat, valamint akkor is, ha az orvos az **önálló egészségügyi tevékenység végzésére vonatkozó jogosultságát bármely okból elveszti;**
 - 2013-tól a feladat-ellátási szerződésben **6 hónapnál rövidebb felmondási idő nem határozható meg;**

Változások 1: A 2000. évi II. törvény (Praxistörvény) módosítása

- (3) Kiegészült a 2/A-2/C. §-okkal:
 - 2013-tól az önkormányzat kártalanítási kötelezettséggel tartozik, amennyiben körzetmódosítás esetén a praxisjogosultat kár éri (pl. két körzet összevonása esetén). A kártalanítás összegének megállapításánál irányadó a finanszírozás keretében kapott éves összeg;
 - a feladat-ellátási **szerződést a feladatot ellátó háziiorvosi szolgáltató is megkötheti** (az önkormányzat és a vevő közti fent említett előszerződést ezért érdemes úgy megkötni, hogy utaljon a leendő háziorvos cégére is);
 - a Praxistörvény rögzíti a **praxiskezelő (OALI)** legalapvetőbb feladatait: regisztrálja a praxisjogokat, adásvételeket, közzéteszi, hirdeti a megvásárolható praxisjogokat.

Változások 1: A 2000. évi II. törvény (Praxistörvény) módosítása

- (4) A Praxistörvény deklarálja, hogy a 2012. január 1-jén meglévő területi ellátási kötelezettséggel járó „*működtetési jogok*” **automatikusan** a fentiek szerinti „*praxisjoggá*” alakulnak (azoknál az orvosoknál is, akik 2012. január 1-jén munkavégzésükben akadályozottak).

Változások 1: A 2000. évi II. törvény (Praxistörvény) módosítása

- (5) Azok a „*működtetési joggal*” rendelkező házi orvosok, akik területi ellátási kötelezettséggel nem rendelkeznek, **2015. december 31-ig valamely tartósan betöltetlen házi orvosi körzetben területi ellátási kötelezettséget vállalhatnak** (a tartósan betöltetlen körzetek betöltésénél az ilyen orvosok előnyt élveznek). Ha fenti határidő eredménytelenül telik el, „*működtetési joguk*” a törvény erejénél fogva megszűnik.

Változások 1: A 2000. évi II. törvény (Praxistörvény) módosítása

- A részletszabályokat a **313/2011. (XII. 23.) Kormányrendelet** határozza meg

Változások 2.

A 313/2011. kormányrendelet

Változások 2.: A 313/2011. kormányrendelet

- Teljes egészében **hatályon kívül helyezte** a Praxistörvényhez kapcsolódó korábbi **18/2000. (II. 25.) Korm. rendeletet**, azonban **legtöbb rendelkezését változatlanul átvette.**
- Az alábbi címekre tagolva csoportosítja a részletszabályokat:
 - 1. A rendelet hatálya;
 - 2. Fogalommeghatározások;
 - 3. Praxisengedély;
 - 4. Praxiskezelő, praxisjog elidegenítése;
 - 5. Záró rendelkezések.

Változások 2.: A 313/2011. kormányrendelet

- a praxisengedély kiadására 2012. január 1-jét követően már nem az NSZSZ, hanem az érintett eü. szolgáltató számára működési engedélyt kiadó **kistérségi népegészségügyi intézet jogosult;**
- a kérelem kötelező melléklete a **praxisjog átruházásáról szóló szerződés és az önkormányzattal kötött előszerződés** (másolatuk) is;
- a Vhr. a bírósági gyakorlatot követve módot ad arra, hogy ha egy orvos egy új körzetben **praxisjogot szerez, akkor ideiglenes jelleggel** addig is, amíg régi praxisjogát nem tudja elidegeníteni az új körzetre **kaphasson praxisengedélyt, feltéve, hogy gondoskodik a régi körzetben történő helyettesítéséről** (e szabály pontosításra szorul);
- a hatóság döntését az OALI-val (mint praxiskezelővel) is közli, az OALI is kezdeményezheti a praxisengedély visszavonását;

Változások 2.: A 313/2011. kormányrendelet

- a praxisjog folytatására jogosult személy a korábbi jogosult halálától számított **60 napon belül** nyújthatja be kérelmét, ha **megfelel** a feltételeknek, **vagy 1 éven belül megfelel és gondoskodik helyettesítéséről**;
- felvázolja az **OALI**, mint kijelölt praxiskezelő fő feladatait:
 - **nyilvántartást vezet:** a praxisengedélyekről; tartósan betöltetlen körzetekről; praxisjog-adásvételekről;
 - eladó kérelmére honlapján **hirdetheti** a praxisjogot;
- a felek eltérő megállapodásának hiányában a **praxisjog értékét** az eladást megelőző évben fizetett finanszírozási összeg **80%-ában alapozza meg**.

Változások 2.: A 313/2011. kormányrendelet

Részletek

Változások 2.: A 313/2011. kormányrendelet (részletek)

- 3. § (1) Az Öotv.-ben foglalt kivétellel **önálló háziorvosi tevékenységet végezni csak praxisengedély birtokában lehet.**
- (2) A praxisengedély kiadása annak **az egészségügyi államigazgatási szervnek** a hatáskörébe tartozik, amely az adott praxisjoggal érintett egészségügyi szolgáltató működési engedélyének kiadására jogosult (a továbbiakban: **engedélyező szerv**).
- Nem kell praxisengedély pl:
 - - ha valaki betöltetlen körzetben „*helyettesítő orvosként*” dolgozik;
 - - a „*területi ellátási kötelezettség nélküli működtetési joggal*” rendelkező háziorvosoknak (ők MOK igazolással rendelkeznek);
 - - aki 2000. február 26-án már háziorvosként dolgozott és ezért külön engedély nélkül, alanyi jogon végzi az önálló orvosi tevékenységet

Változások 2.: A 313/2011. kormányrendelet (részletek)

- 4. § (3) A (2) bekezdésben meghatározott okiratokon túlmenően a praxisengedély kiadása iránti kérelemhez mellékelni kell:
 - a) a praxisjog **átruházásáról szóló szerződést,**
 - b) a kérelmező és az önkormányzat által kötött **előszerződést,**
 - c) a praxisjog folytatása esetén a kérelmezőnek a folytatásra való **jogosultságát igazoló okiratokat,** ideértve – több folytatásra jogosult személy esetén – az **Öotv. 2. § (5) bekezdésében meghatározott megállapodást** is.

Változások 2.: A 313/2011. kormányrendelet (részletek)

- **5. § (1) Nem kaphat praxisengedélyt az a kérelmet benyújtó orvos,**
 - a) aki praxisengedéllyel már rendelkezik, lásd (2) bekezdés;
 - b) **akitől** a praxisjogot az orvosi tevékenysége gyakorlásával összefüggő **jogszabálysértő magatartása miatt visszavonták, a visszavonástól számított 5 évig.**
- **(2) Amennyiben a praxisjog jogosultja másik körzetre vonatkozó praxisjogot szerez, a korábbi praxisjog elidegenítéséig, de legfeljebb az új praxisjog adásvételétől számított 6 hónapig az új praxisjogra vonatkozóan kiadható praxisengedély, feltéve, hogy a korábbi praxisjoggal érintett körzetben a praxisjog jogosultja a helyettesítéséről gondoskodik.**
 - **Probléma:** egyáltalán nem biztos, hogy adásvétellel szerzi meg az új praxisjogot (betöltés, ajándékozás, folytatás is lehet...lásd: 8. §)

Változások 2.: A 313/2011. kormányrendelet (részletek)

- **8. §** Amennyiben a praxisjog jogosultja meghal, a praxisjog folytatására a 3–7. § rendelkezéseit kell alkalmazni. A praxisjog folytatására jogosult személy a korábbi praxisjoggal rendelkező személy **halálától számított 60 napon belül nyújthatja be a praxisjog iránti kérelmet**, feltéve, hogy
 - a) megfelel az e rendeletben és a vonatkozó jogszabályokban foglalt feltételeknek, **vagy**
 - **b) egy éven belül megfelel az a) pont szerinti feltételeknek, és erre az időszakra gondoskodik a helyettesítésről.**
- **Megjegyzés:** A Praxistörvény 2. § (5) bek. szerint, ha több folytatásra jogosult személy is van, akkor a korábbi jogosult halálától számított 30 napon belül nyújthatják be a **megállapodásukat**, melyben megjelölik, hogy a továbbiakban ki lesz az egyedüli jogosult.
- Ennek az egyedüli jogosultnak van a korábbi jogosult halálától számított 60. napig lehetősége arra, hogy **kérelmet** nyújtson be.

Változások 2.: A 313/2011. kormányrendelet (részletek)

- 9. § -hoz megjegyzés: betöltetlen körzetet tartósan helyettesítő orvosok számára nem praxisengedélyt, hanem ún. *„feltételeknek való megfelelést igazoló határozatot”* adunk ki.
- A Praxistörvény 3. § (2) bek. értelmében ugyanis **nem jogosult praxisjogra**, aki háziiorvosi tevékenységet **kizárólag helyettesítés** keretében végez.

Változások 2.: A 313/2011. kormányrendelet (részletek)

- **12. § (1)** A Kormány **praxiskezelőként** az **OALI-t** jelöli ki.
- **(2)** A praxiskezelő **országos nyilvántartást** vezet
 - a) a praxisengedélyekről,
 - b) a tartósan betöltetlen körzetekről, valamint
 - c) a praxisjogra vonatkozóan lebonyolított adásvételekről.

Változások 2.: A 313/2011. kormányrendelet (részletek)

- **13. § (1)** A praxisjogot **csak olyan személy részére** lehet elidegeníteni, aki – figyelembe véve az 5. § (2) bekezdésében foglaltakat is – **nem rendelkezik praxisjoggal, de igazolja, hogy megfelel a praxisjog megszerzéséhez szükséges feltételeknek.**
- (2) A praxisjogra vonatkozó adásvételt az adásvétel megvalósulását követő harminc napon belül **az eladó bejelenti a praxiskezelőnek.**

Változások 2.: A 313/2011. kormányrendelet (részletek)

- 14. § (1) A praxisjogot **elidegeníteni szándékozó házi orvos** – ideértve az Öotv. alapján a praxisjog elidegenítésére jogosult egyéb személyt is – ezen **szándékát bejelentheti a praxiskezelőnek. A praxiskezelő** a bejelentés alapján a honlapján – ingyenesen – **közzéteszi:**
 - a) az eladó **nevét,**
 - b) a praxisjoggal érintett **körzet megnevezését,**
 - c) a praxisjog **vételárát.**
- (2) A **praxisjog értékének alapja** – ha a felek másként nem rendelkeznek – a praxisjogot érintő körzetben működő egészségügyi szolgáltatónak az eladást megelőző évben fizetett **finanszírozási összeg 80%-a.**

Változások 2.: A 313/2011. kormányrendelet hibái

Az 5. § (2) és a 7. § (1) problémái

2. a-c ábra: A páciens bal alsó 5-ös mély szuvas, fájdalmas fogával kereste meg a fogászati szolgáltatót, és ezt figyelmen kívül hagyva felső körhíd készült számára. Rendőrségi eljárás indult, mert a beteg szerint „túlkezelés” történt, hogy minél többet kelljen fizetnie, ráadásul a kezeléseket fogtechnikus végezte. A mélyen szuvas fog gyógyítására közben nem került sor. Az ügyészség büntető eljárást kezdeményezett a fogtechnikus ellen.

Változások 2.: A 313/2011. kormányrendelet hibái

- Az 5. § (2) és a 7. § (1) problémái
- *„5. § (2) Amennyiben a praxisjog jogosultja másik körzetre vonatkozó praxisjogot szerez, a korábbi praxisjog elidegenítéséig, de legfeljebb az új praxisjog adásvételétől számított 6 hónapig az új praxisjogra vonatkozóan kiadható praxisengedély, feltéve, hogy a korábbi praxisjoggal érintett körzetben a praxisjog jogosultja a helyettesítéséről gondoskodik.”*
- *„7. § (1) A praxisengedélyt vissza kell vonni, ha e) az 5. § (2) bekezdése szerinti határidő letelik.”*

Változások 2.: A 313/2011. kormányrendelet hibái

- Az 5. § (2) és a 7. § (1) problémái
- *Korábbi bírói döntés:*
- „A működtetési joggal rendelkező házi orvos jogosult pályázni másik házi orvosi állásra, és elnyert pályázat esetén működését is megkezdheti az új körzetben, de ebben az esetben korábbi praxisjogát 6 hónapon belül értékesítenie kell, vagy arról le kell mondania.” (Bírósági Döntések Tára – BDT2008.1741)

Változások 2.: A 313/2011. kormányrendelet hibái

- Az 5. § (2) és a 7. § (1) problémái
- A bírói döntés indoklásából:
 - *„a körzetét elhagyó házi orvos számára a [...] tartósan betöltetlen házi orvosi körzet fogalmába beépített hat hónapos időtartam mindenképpen rendelkezésére áll ahhoz, hogy a praxisjogát, működtetési jogát értékesítse. A Korm. rendelet értelmében – az egyéb feltételek fennállása esetén – hat hónap elteltével válik tartósan betöltetlenné a házi orvosi körzet, s ettől az időtől a működtetési jog megszerzésére más szabályok vonatkoznak. [...]*
 - *Az újabb házi orvosi körzetre megszerzett működtetési jog [...] nem szünteti meg automatikusan a korábban már megszerzett működtetési jogot, az hat hónapon belül értékesíthető, de tényleges házi orvosi tevékenység folytatására már nem jogosít.”*

Változások 2.: A 313/2011. kormányrendelet hibái

- Az 5. § (2) és a 7. § (1) problémái
- „a korábbi praxisjog *elidegenítéséig*, de legfeljebb [...]”
 - **Probléma:** a jogalkotó nem számolt azzal, hogy a praxisjogot nem csak elidegeníteni lehet, hanem arról egyoldalú nyilatkozattal le is lehet mondani (nem „*más javára*”, „*önkormányzat javára*” stb., hanem csak úgy egyszerűen „*elhagyni*”).

Változások 2.: A 313/2011. kormányrendelet hibái

- Az 5. § (2) és a 7. § (1) problémái
- *legfeljebb az új praxisjog adásvételétől számított 6 hónapig az új praxisjogra vonatkozóan kiadható praxisengedély"*
 - **Probléma:** nem csak adásvétellel lehet praxisjogot szerezni, hanem pl. ajándékozással, vagy betöltés útján, de akár az elhunyt szülő után folytatással is. Ezekről a joghely nem szól, az adásvételtől eltérő szerzőismódok esetén nem lehet értelmezni/alkalmazni.

Változások 2.: A 313/2011. kormányrendelet hibái

- Az 5. § (2) és a 7. § (1) problémái
- *„a korábbi praxisjog elidegenítéséig, de legfeljebb az új praxisjog adásvételétől számított 6 hónapig az új praxisjogra vonatkozóan kiadható praxisengedély”*
 - **Probléma:** nem világos, hogy az „-ig” kikötések mit jelentenek:
 - Addig határozott idejű praxisengedélyt kell kiadni?
 - Az addig terjedő időtartamban is kiadható a határozatlan idejű praxisengedély?

Változások 2.: A 313/2011. kormányrendelet hibái

- Az 5. § (2) és a 7. § (1) problémái
- *„A praxisengedélyt vissza kell vonni, ha e) az 5. § (2) bekezdése szerinti határidő letelik.”*
 - **Probléma:** Nem világos, hogy a korábbi praxisjog elidegenítésére nyitva álló 6 hónap sikertelen leteltét követően melyik praxisengedélyt kell visszavonni? A régit, vagy az újat?

Jelenleg...

...a Minisztérium előtt van egy munkaanyag a jelenlegi szabályozás korrekciójára vonatkozóan

Köszönöm a figyelmet!

Ha van kérdés, csak bátran! (36) 511-910

